

Discussie: wel of geen compensatie voor middengroep?

Jong RB laat regelmatig van zich horen bij belangrijke maatschappelijke kwesties, zo ook over het pensioenakkoord. Jong RB wenst geen compensatieregeling bij de overstap naar een nieuw pensioenstelsel. Dit standpunt roept reacties op binnen en buiten het Register Belastingadviseurs (RB). Een verslag van een discussie tussen de voorzitter van Jong RB Daniël van Meijgaarden en RB-lid Alexander Jorritsma.

Door **Sandra van den Nieuwenhof** | foto's: **Raphaël Drent**.

De aanleiding

Onlangs publiceerde Pensioen Pro* een interview met Daniël van Meijgaarden RB (33), voorzitter van Jong RB en fiscalist bij Actal Advocaten en fiscalisten. Hierin kwamen de standpunten van Jong RB over het pensioenakkoord aan bod, zoals de vraagtekens die Jong RB plaatst bij de voorgestelde compensatieovereenkomst voor 45+'ers. Dit artikel riep reacties op, onder andere van Alexander Jorritsma RB (48), lid van het Register Belastingadviseurs. Hij is *Senior Tax Compliance Specialist* bij

Alexander Jorritsma RB, *Senior Tax Compliance Specialist* bij Meijburg & Co Belastingadviseurs

Meijburg & Co Belastingadviseurs. Alexander schreef aan het bestuur van het Register Belastingadviseurs dat *'een dergelijke individualistische benadering de saamhorigheid ondermijnt'*. Het RB zou toch de belangen van alle leden moeten behartigen, zo vraagt hij zich in zijn schriftelijke reactie af. En, werkgevers kunnen dit artikel straks aangrijpen om oudere werknemers niet te hoeven compenseren. Wil het RB daar zijn vingers aan branden?

Op voorstel van RB-voorzitter Fons Overwater gingen beide heren met elkaar in gesprek. Een verslag van een levendige discussie, die in een aangename sfeer verliep.

Even vooraf, Daniël, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kreeg zo'n 500 reacties te verwerken bij de consultatieronde over het 'wetsvoorstel toekomst pensioenen'. Daar zat geen reactie van Jong RB bij?

Daniël van Meijgaarden: 'Eerst wilden wij daarop reageren maar we vreesden dat we ondergesneeuwd zouden raken tussen honderden documenten. We besloten een opiniestuk te schrijven en dat naar diverse media te sturen. Daar is het interview met Pensioen Pro uit voortgekomen. Het interview is natuurlijk kort en achter sommige standpunten zitten meer gedachten dan in het interview opgenomen maar de kern van onze standpunten is goed verwoord in dit artikel.'

Alexander Jorritsma: 'Een opiniestuk schrijven is inderdaad een goede strategie om op die manier aandacht te vragen voor jullie mening. Ik ben het met je eens dat jullie waarschijnlijk niet op zouden vallen tussen vijfhonderd inzendingen.'

Daniël: ‘We willen graag onze stem laten horen bij belangrijke maatschappelijke kwesties zoals het pensioenakkoord.’

Wat vindt Jong RB van het pensioenakkoord?

Daniël: ‘Er zitten goede punten in en ook wat minder goede. Wij zijn voorstander van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Dat betekent dat iedereen nog steeds dezelfde premie inlegt maar een jongere persoon krijgt er meer pensioen voor terug omdat het langer kan renderen. In het huidige systeem betaalt iedereen ook dezelfde premie maar gaat een deel van de premies van de jongeren naar het pensioen van de ouderen. Dat werkt goed zolang iedereen bij dezelfde werkgever blijft maar op het moment dat iemand bijvoorbeeld op vijfenveertigjarige leeftijd zzp'er wordt of naar een andere werkgever gaat, werkt dat systeem niet meer. Ze hebben dan wel de lasten in de beginperiode gehad maar niet meer de lusten daarna. We zijn echter tegen een compensatie van elke groep, zowel van jongeren als ouderen. Waarom? Omdat bij compensatie er altijd een groep is die erbuiten valt. Dat maakt het nodeloos ingewikkeld. Het blijft lang ook naslepen, en er zitten veel kosten aan. Wie ga je compenseren en voor hoeveel? Waar trek je de grens? Houd het simpel. Wat is het effect? We hebben het over een bedrag van 60 miljard dat een bepaalde groep misloopt ten opzichte van de totale pot van 1500 miljard. Dat is ongeveer vier procent. We zijn er daarnaast groot voorstander van dat je tien procent van de waarde het pensioen mag opnemen bij de pensioendatum en naar eigen inzicht mag besteden. We vinden alleen dat daar geen voorwaarden voor moeten gelden zoals dat je geen hooglaagpensioen mag hebben. Dat zijn eigen keuzes, daar moet de overheid zich niet te veel mee bemoeien.’

Wat is jouw reactie hierop, Alexander?

Alexander: ‘Ik heb bezwaar tegen de stelling dat er geen enkele compensatie mag komen voor welke groep dan ook, terwijl de politiek, vakbonden en werkgevers duidelijk hebben aangegeven dat er een compensatie moet komen. Zonder compensatie zouden de vakbonden niet akkoord gaan. De wetgever roept overigens de problemen over zichzelf af door te zeggen dat er compensatie moet komen en in het midden laat hoe en wat. Dan ontstaat er discussie. Ik ben het wel eens met het standpunt over de 10 procent opnemen. Daar moet de wetgever verder van afblijven en geen nadere voorwaarden stellen.’

Daniël: ‘Ik snap wel dat de FNV alleen maar akkoord is als er een compensatie bijzit want ik schat zo in dat de meeste FNV-leden vijfenveertig-plus zijn. Ik begrijp wel dat hun besluiten ten voordele zijn van die groep. Het heeft naar onze mening echter weinig zin om een bepaalde groep aan te wijzen. Zo kun je stellen dat oudere werknemers nu premie van de jongeren mislopen maar jongere werknemers betalen al jaren teveel. Dat de over-

Daniël van Meijgaarden RB, fiscalist bij Actal Advocaten en fiscalisten; voorzitter Jong RB, de jongerencommissie van het Register Belastingadviseurs

heid heeft gezegd dat er een compensatie moet komen, is min of meer logisch, anders komt het akkoord waarschijnlijk niet tot stand. Het is een soort herverdeling. Dan komt de vraag wie die compensatie gaat betalen? Dat zullen in alle gevallen de jongeren zijn, hoe je het ook wendt of keert.’

Alexander: ‘De werkgever zal er budgetneutraal naar kijken en zal de vlakke premie waarschijnlijk lager vaststellen om op een voor hem acceptabele premie uit te komen.’

Daniël: ‘De werkgever gaat het dus niet betalen. Dan hou je twee partijen over. Het wordt binnen de groep actieven afgewenteld en dat betekent dat de jongeren een deel van hun pensioengeld moeten gaan afstaan. De andere partij is de overheid. Als de overheid zestig miljard tekortkomt, is de kans ook heel groot dat uiteindelijk de jongeren dit gaan betalen, terwijl de gedachte is dat de doorsneesystematiek moet worden afgeschaft want dat werkt niet.’

Alexander: ‘Ik heb er moeite mee dat één groep, de vijfenveertig+’ers, niet gecompenseerd hoeft te worden, want die hebben gewoon een nadeel van het nieuwe systeem. Ze hebben in het verleden bijgedragen aan de pensioenopbouw van de oudere collega’s en door wijziging van de spelregels tijdens de wedstrijd zullen zij in de laatste jaren van hun werkzame leven worden geconfronteerd met een jaarlijks dalende pensioenopbouw. Jong RB is er - volgens het artikel in Pensioen Pro - wel voorstander van dat we een solidariteitsreserve met zijn

Daniël van Meijgaarden: ‘Waar ik voor wil waken is dat jongeren altijd de rekening krijgen’

Alexander Jorritsma: 'Geen compensatie voor deze groep past niet in een samenleving waarin we met zijn allen de lasten dragen'

allen moeten betalen, inclusief de gepensioneerden. Dan vind ik ook dat we dit met zijn allen moeten dragen. Daar komt nog bij dat de werkgevers naar het totale kostenplaatje van elke groep werknemers kijken. Ik denk dat de jongeren door het afzien van een compensatieregeling niet bereiken wat ze willen, want de werkgever haalt het via de periodieke verhoging gewoon weer terug bij de jongeren. Natuurlijk is er altijd een groep die buiten de compensatie valt, maar de groep van 45 jaar tot 55 jaar mist wel veel nu. Er is niet voor niets voor een compensatie van tien jaar gekozen. Ik vind geen compensatie voor deze groep niet passen in een samenleving waarin we met zijn allen de lasten dragen. En ja, de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, dat vind ik ook. De stelling dat er geen compensatie moet komen vind ik niet juist. Als je zou zeggen: ik vind dat de compensatie door de werkgevers en overheid zou moeten worden betaald, is dat een andere discussie.'

Daniël: 'Voor de overheid geldt dat de lasten toch uiteindelijk bij de burger terecht komen. De werkgever vind ik ook lastig in die zin dat er een pensioenakkoord wordt afgesproken waar niet alle werkgevers bij betrokken zijn maar die moeten dan wel de 60 miljard op gaan halen. Ik denk niet dat de economie in Nederland er beter van wordt als we het bedrag verdelen tussen overheid en werkgevers. Het is meer een vraagstuk van herverdeling binnen de groep actieven. Dat is de kern. In die pot moet er iets verdeeld worden, waarbij het in onze optiek niet wenselijk is om dit vooral op de jongeren af te wentelen.'

Alexander: 'We gaan niet eens worden over wel of niet compenseren maar de discussie zou veel breder moeten

zijn en moeten gaan over het volgende: op een pensioen datum is er een kapitaal, een levensverwachting en een marktrente. En een verzekeraar die zegt 'dit bedrag krijg je' met de veronderstelling dat de rente voor de rest van je leven nul is. Hoe reëel is dat? Verzekeraars doen heel moeilijk over doorbeleggen na pensioenering. Dan heb je wel een klein risico dat het pensioen niet helemaal vaststaat maar dan houd je ook kans op een stijging. Dit zou meer aandacht moeten krijgen. Verzekeraars zijn terughoudend want zij willen graag lage verplichtingen vanwege de buffers die zij aan moeten houden. Ik denk dat de politiek de verzekeraars meer zou mogen dwingen om dat toch te doen. Als ik zie dat pensioenfondsen nu naar beschikbarepremieregelingen gaan, zal dat breder gaan spelen. Misschien helpt dat en daar profiteren dan alle werknemers van.'

Daniël: 'Doorbeleggen maakt veel uit want dat vermogen gaat ook weer rendement maken. Iedereen heeft er profijt van als dat overrendement zo hoog mogelijk is. Maar daarvoor moet je wel zorgen dat er zoveel mogelijk kapitaal is. En als er toch compensatie moet komen, lijkt het me eerlijker als het uit de totale pot van het pensioen komt, waardoor de gepensioneerden ook mee gaan betalen. Misschien is een compensatiefonds wel een oplossing. Dat zou ik beter vinden dan de compensatie zoals nu voorgesteld wordt. Waar ik voor wil waken is dat jongeren altijd de rekening krijgen.'

Alexander: 'Een compensatie- en solidariteitsfonds uit de pensioenfondsen zou een alternatief kunnen zijn waar ik begrip voor kan opbrengen. Daardoor kan er wel minder worden geïndexeerd en daar zullen de vakbonden dan wel niet blij mee zijn.'

Onderdeel van het pensioenakkoord is een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen. Hoe kijken jullie daartegenaan als mkb-belastingadviseurs?

Daniël: 'Ik zie daar niets in. Het lijkt mij heel moeilijk uitvoerbaar. Het probleem is dat er een groep zzp'ers is die geen echte ondernemers zijn: ze zijn ondernemer geworden vanwege de fiscale faciliteiten of omdat de werkgever premies wilde besparen. Die groep zet zelden iets opzij en voor die groep kan de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering problematisch zijn. Als adviseur heb je zo in gaten of iemand een echte ondernemer is. Voor de groep echte ondernemers die wel wat opzij zet en bijvoorbeeld wel bezig is met fiscale oudedagsreserve en pensioen, moet je dit niet verplicht maken. Dit moet je bij de zzp'ers zelf laten en hun de ruimte geven. Er is wel gesproken van een verplichte bijdrage afhankelijk van de winst. Maar hoe ga je dan uitkeren? Op welke basis? Het klinkt allemaal ingewikkeld en onnodig. Je kunt beter het probleem aanpakken van de onechte zzp'ers.'

Alexander: 'Ik denk ook dat dat de oplossing bij het vraagstuk ligt van de schijnzelfstandigheid waarbij een

Reactie bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs Fons Overwater

Sandra typeert het goed, een levendige discussie, maar niet alleen dat. Het is werkelijk genoeglijk om te lezen. Al jaren hamer ik er bij jongeren namelijk vergeefs op om zich meer te verdiepen in de welvaartsverdeling en belastingdruk tussen en binnen verschillende generaties, in het bijzonder met betrekking tot de pensioenmaterie. Dat er op dat terrein zaken voor discussie vatbaar zijn, lijkt wel duidelijk. Als je deze discussie leest, waarbij de materie ook nog eens overstegen wordt, is het werkelijk een uniek verslag. Want waar kun je een dergelijke inhoudelijke discussie nog horen, lezen of vinden? Nergens. Heel misschien nog bij een van de vele podcasts van BNR-radio, maar dan houdt het toch echt op. Een discussie die derhalve navolging verdient. Hulde voor Daniël en Alexander!

V.l.n.r. Alexander Jorritsma RB, gespreksleider Sandra van den Nieuwenhof en Daniël van Meijgaarden RB

werknemer heeft gekozen voor het zzp-schap omdat dat fiscaal gunstig is of omdat de werkgever zijn loonkosten wil drukken. Het laatste vind ik triester dan het eerste omdat het eerste een bewuste keuze is. We hebben maar één oplossing, denk ik, en dat is de ondernemersfaciliteiten in de inkomstenbelasting zodanig aanpassen dat het opgezochte ondernemerschap niet meer lonend is. Dan ben je van het probleem af. Dan hou je de echte ondernemers over en de rest komt in het vangnet van werknemersverzekeringen en de pensioenwet.'

Alexander, jij reageerde op het standpunt van Jong RB over het pensioenakkoord omdat jij je daarin als RB-lid niet kon vinden. Vind je dat Jong RB geen eigen standpunten mag innemen die niet per se voor alle RB-leden gelden?

Alexander: 'Ik ben totaal niet voor censuur, dus Jong RB mag echt wel voor hun eigen doelgroep een standpunt naar buiten brengen. In Pensioen Pro werd Jong RB genoemd en dat is wel onderdeel van het RB. Ik was benieuwd wat het standpunt over het pensioenakkoord van het RB is. En of het bestuur wist van de inhoud van het artikel.'

Daniël: 'Het is op zich helder. Mensen lezen dit artikel en ook de tekst op de website als een standpunt van Jong RB. Onze artikelen gaan niet eerst naar het bestuur. We mogen iets schrijven vanuit de visie van de jongeren, ook al zal niet iedereen binnen het RB het met ons eens zijn.'

Alexander: 'Het Jong RB-standpunt over geen compensatie vind ik niet passen bij onze samenleving en het RB is ook een afspiegeling van de samenleving. Ik las het in een e-mail van het RB, anders zou ik het misschien niet eens gezien hebben. Het was beter geweest als er in de e-mail een begeleidende duiding bij had gestaan: dit vindt Jong RB en dit is de mening van het RB.' <<<

Pensioenakkoord

Het Nederlandse pensioenstelsel bestaat uit drie pijlers: AOW, aanvullende pensioenopbouw via de werkgever en aanvullende, individuele pensioenverzekeringen. Omdat de demografie, economie en arbeidsmarkt in de afgelopen periode sterk veranderd zijn, heeft het kabinet samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een pensioenakkoord gesloten met nieuwe afspraken over pensioenen en AOW.

De belangrijkste zaken zijn:

- AOW-leeftijd stijgt minder snel;
- premie wordt leeftijdsonafhankelijk en leidend voor de pensioenopbouw. Pensioenopbouw wordt lager naarmate je ouder wordt;
- 10 % vrije opname: op de pensioendatum mag de deelnemer maximaal 10 % van de pensioenwaarde opnemen;
- nieuwe contractvormen voor pensioenfondsen;
- werkgevers krijgen tijdelijk de mogelijkheid om fiscaal aantrekkelijke regelingen te treffen voor werknemers die vervroegd met pensioen willen gaan;
- eenvoudiger nabestaandenpensioen;
- verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen.

Wetsvoorstel toekomst pensioenen

De internetconsultatie over het 'wetsvoorstel toekomst pensioenen' leverde maar liefst 500 reacties op. Dit wetsvoorstel maakt deel uit van het bredere Pensioenakkoord en beschrijft de nieuwe regels voor het pensioen dat een werknemer samen met de werkgever opbouwt. In mei van dit jaar maakte demissionair minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bekend dat de nieuwe pensioenwet uiterlijk op 1 januari 2023 ingaat. Oorspronkelijk was de beoogde invoeringsdatum 1 januari 2022. De transitieperiode blijft vier jaar; uiterlijk tot 1 januari 2027 krijgen alle betrokken partijen de tijd voor de implementatie.

* Link artikel Pensioen Pro: <https://pensioenpro.nl/pensioenpro/30043313/jonge-belastingadviseurs-pensioenakkoord-kan-beter-voor-jongeren>